

Olje- Og Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Deres ref.	Deres brev av:	Vår ref.	Emnekode	Dato
16/3693-	2. desember 2016	201600221-432 UHSA	ESARK-03	9. februar 2017

Høringsuttale fra Bergen kommune - Forslag til endringer i vannressursloven og jordlova

Det vises til brev 2.12.2016 fra Olje- og energidepartementet om Høring - forslag til endringer i vannressursloven og jordlova.

Byrådet behandlet saken i møte 9. februar 2017, sak 1045-17, og avgav følgende høringsuttale:

Høringen knytter seg til en rekke forhold, og Bergen kommune har delt opp sin uttale i de ulike hovedelementene i høringen:

Til endringer i vannressursloven

Ved høringsnotatets gjennomgang av rettstilstanden i andre nordiske land, er Sverige og Finland omtalt. Det er også relevant å se nærmere på reguleringen i Danmark, nærmere bestemt København, og Nederland – særlig når det gjelder bortledning av grunnvann i bystrøk.

Til forslag om å lovfeste en tilsvarende bestemmelse som i lakse- og innlandsfiskeloven om særlig beskyttelse av laksen ved tiltak i vassdrag.

Bergen kommune er positiv til forslaget.

Til forslaget om å endre reglene for konsesjonsplikt, aktsomhetsplikt og forvalteransvar for grunnvann. Det foreslås derfor å innføre en tilsvarende regulering for grunnvann som for vassdrag. Det foreslås også mindre endringer for at vannressurslovens regler skal bli mest mulig lik for vassdrag og grunnvann.

Bergen kommune er positiv til forslaget, og har følgende supplerende kommentarer:

Aktsomhet forutsetter kunnskap om grunnvann og hvilke konsekvenser inngrep i grunnvannet kan få. Påvirkning avhenger bl.a. av den totale belastningen på den enkelte grunnvannsføremst. I tett by kan flere mindre inngrep i sum medføre en betydelig belastning, men den enkelte (og kommunen) har gjerne ikke kjennskap til andre inngrep i nærheten. I forslaget § 43 a andre ledd framgår det at «Vassdragsmyndigheten kan ved forskrift fastsette nærmere regler om planlegging, gjennomføring og drift av bestemte typer grunnvannstiltak.» Bergen kommune støtter dette, men mener at § 43a andre ledd også bør gi Vassdragsmyndigheten hjemmel til å gi slik forskrift for grunnvannstiltak i bestemte områder.

Det legges opp til at konsesjonsplikten for grunnvannstiltak skal vurderes ut fra skjønsmessige vilkår knyttet til inngrepets virkning, jf. forslaget § 45 første ledd «til nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser». Bergen kommune mener det er viktig at dette suppleres med en ordning der NVE gir en forhåndsvurdering, slik departementet foreslår i høringsnotatet punkt 3.4.3.1: «For å gjøre situasjonen mer forutsigbar for tiltakshavere, kan konsesjons- eller meldeplikt for grunnvannstiltak suppleres med en hjemmel for å be vassdragsmyndigheten om en forhåndsvurdering av om et grunnvannstiltak utløser konsesjonsplikt, etter mønster av vannressursloven § 18 for vassdragstiltak.».

I porøse masser, med tett bebyggelse, vil bortledning av grunnvann som varig senker grunnvannsspeilet kunne medføre risiko for store skader på kulturlag, infrastruktur og bygg. Det pågår et FOU-prosjekt for kartlegging og modellering av undergrunnen i norske byer. I regi av Byantikvaren inngår Middelalderbyen Bergen i prosjektet. Grunnvannsnivået er her et viktig element, og det har vært utfordrende å få helhetlig oversikt over tiltak som påvirker dette. Med bakgrunn i erfaringer fra arbeid med grunnvann i Vågen- og Bryggen-området er det vedtatt i Bergen kommunes *Hovedplan for avløp- og vannmiljø* at det å opprettholde, eller eventuelt å tilbakeføre, grunnvannet til et mest mulig naturlig nivå skal være en forutsetning ved utvikling og fornying av kommunens avløpssystem. Bergen kommune mener at en konsesjonsplikt også bør omfatte grunnvannspumper som har som siktemål varig å senke grunnvannsnivået inntil kjelleretasjer (bygning under gatenivå/markoverflate) i bystrøk.

Til forslaget om å endre vannressurslovens bestemmelse om retting. Det foreslås en presisering av at vassdragsmyndigheten kan pålegge retting når det konstateres forhold i strid med loven eller vedtak i medhold av loven.

Bergen kommune er positiv til forslaget, og har i tillegg følgende kommentar:

Vann- og avløpsledninger som ikke er tette kan påvirke grunnvannet. Innlekking i avløpsledninger kan drenere grunnvannet og utlekking fra både vann- og avløpsledninger kan øke grunnvannsnivået. Denne utilsiktede virkningen vil, slik Bergen kommune forstår forslaget § 43a, bli omfattet av aktsomhetsplikten og forvalteransvaret, siden ikke bare etablering, men også gjennomføring av tiltak er omfattet. Vann- og avløpsledningene er lagt for å kunne ligge i 100 år og ligger på 1,5-3 meters dyp. Det innebærer at mange ledninger, særlig i bysentrum, er gamle og ligger i veigrunnen med mye annen infrastruktur over. Oppgraving for renovering blir både svært kostbart og medfører stengte bygater. Når gamle ledninger som utilsiktet har drenert grunnvann fra eiendommene blir tettet, kan det føre til at grunnvannsnivået øker når den drenerende effekten forsvinner. Bergen kommune mener at det ved håndheving av aktsomhetskrav og forvalteransvar for grunnvann må tas hensyn til de nevnte forhold når det gjelder vann-, avløps- og overvannsledninger.

Til forslag om endringer i vannressursloven som gir kommunene myndighet til å fatte vedtak om konsesjon til vannkraftverk med inntil 1 MW installert effekt.

Bergen kommune mener i utgangspunktet at det er positivt at man vil legge flere oppgaver til kommunene. Ut fra det som er sagt i høringsnotatet, antas imidlertid delegasjonen å gi et beskjedent saksomfang for Bergen kommunes del.

Til endringen i jordloven:

Til forslag om at jordlovas forbud mot omdisponering og krav til samtykke for deling ikke skal gjelde for tiltak med konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen.

Bergen kommune forstår forslaget slik at landbruksmyndighet skal være høringspart og få innsigelsesrett ved konsesjonsbehandlingen, og at det på det grunnlag legges til grunn at landbruksmyndighetens behandling av omdisponering og deling (jordlovens §§ 9 og 12) ikke er nødvendig. Endringen gjelder jordlovens § 2, og skal gjøre saksbehandling etter vassressursloven og vassdragsreguleringsloven mer oversiktlig og lik.

Lovendringen vil gjøre det enklere for tiltakshaver, men kommunen som landbruksmyndighet er opptatt av å sikre at landbruksarealer har best mulig vern. Konsekvensutredninger er ikke alltid utført av personer med landbruksfaglig kompetanse, og kan gi et feil bilde. Tiltakene kan være store terrenginngrep med konsekvenser for landbruket, som bør utredes og vurderes av landbruksmyndigheter. Bergen kommune er derfor skeptisk til å utelate behandling etter jordlova, spesielt for omdisponering (jordloven § 9). Det antas at jordvernet kan bli svekket ved den foreslåtte endringen i § 2 i jordloven.

Med vennlig hilsen

Morten Børslid
seksjonssjef

Unn Hovda Sandven
rådgiver